

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 220/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Ing. Martin Chlapík s.r.o., Sládkovičova 13, Žilina, proti postupu a rozsudku Okresného súdu Žilina sp. zn. 28T/186/2010 z 12. januára 2017, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2To/66/2017 z 3. novembra 2021 a proti postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 93/2022 zo 4. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. januára 2024 (doplnenou podaním doručeným ústavnému súdu 9. októbra 2024) domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 28T/186/2010 z 12. januára 2017, postupom a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2To/66/2017 z 3. novembra 2021 a postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 93/2022 zo 4. októbra 2023. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd najvyššiemu súdu prikázal, aby ho bezodkladne prepustil z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým rozsudkom uznal sťažovateľa vinným zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona, za čo mu uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov a 6 mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ako aj trest prepadnutia veci a ochranný dohľad na jeden

rok a zároveň sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť poškodenému [REDAKOVANÉ] škodu a poškodených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] odkázal s ich nárokmi na náhradu škody na civilný proces. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podali sťažovateľ, prokurátor a poškodený [REDAKOVANÉ] odvolania, o ktorých krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že prvostupňový rozsudok okresného súdu v časti zrušil (vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu, vo výroku o treste prepadnutia veci, vo výroku o ochrannom opatrení a vo výroku o náhrade škody) a sám rozhodol tak, že sťažovateľovi uložil trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov a 6 mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ako aj ochranný dohľad na dva roky a zároveň sťažovateľovi uložil povinnosť nahradiť poškodenému [REDAKOVANÉ] škodu a poškodených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] odkázal s ich nárokmi na náhradu škody na civilný proces. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie [z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku], o ktorom najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v zásade opakuje argumentáciu uvedenú v ním podanom dovolaní. Podľa jeho názoru k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že najvyšší súd napadnutým uznesením jeho dovolanie proti predmetnému rozsudku krajského súdu arbitrárne odmietol, pričom v podstatnom namieta, že 1. právne vzťahy medzi ním a poškodenými majú súkromnoprávny základ, pričom konajúce súdy v jeho trestnej veci neuplatnili princíp *ultima ratio*, a teda neuprednostnili uplatnenie jeho mimotrestnej zodpovednosti; 2. prejednávanie jeho trestnej veci bolo zaťažené zbytočnými prietahmi (sťažovateľovi bolo obvinenie vznesené v roku 2008 a prvostupňovým súdom bol odsúdený až v roku 2017, pozn.), no konajúce súdy túto skutočnosť nezohľadnili tým, že by pri ukladaní trestu odňatia slobody sťažovateľovi použili § 39 ods. 1 Trestného zákona a mimoriadne mu tento trest znížili.

4. V doplnení ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na to, že v jeho trestnej veci bolo porušené aj jeho právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, keďže obžaloba na sťažovateľa bola na okresnom súde po náhodnom výbere zapísaná do senátu „28T“, ktorého predsedníčkou bola sudkyňa JUDr. Bebečáková, ktorá následne bez transparentného algoritmu vybrala ako členov senátu Boženu Gažicovú a Ing. Michala Chovana.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona

o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde], v časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu jej neprípustnosti [§ 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde].

II.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu a napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu:

7. Vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému postupu a rozsudku okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

8. Sťažovateľ podal proti napadnutému postupu a rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým odvolacím uznesením. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému postupu a rozsudku okresného súdu, o ktorom bolo krajským súdom aj rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým postupom a rozsudkom okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

9. Sťažovateľ taktiež namieta porušenie označených práv napadnutým postupom a odvolacím uznesením krajského súdu. Proti tomuto napadnutému odvolaciemu uzneseniu krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením.

10. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ aj vo vzťahu k napadnutému postupu a odvolaciemu uzneseniu krajského súdu mal k dispozícii účinný prostriedok nápravy (vo forme dovolania), ktorý využil a o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť orgán verejnej moci (najvyšší súd), ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu. Rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho) pritom v zásade pokrýva celý rozsah základných práv spojených s trestným konaním, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti. Právomoc ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preto (okrem výnimočných prípadov) uplatniteľná až po vyčerpaní riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré právna úprava subjektom zúčastneným na konkrétnom konaní pred orgánom verejnej moci v záujme ochrany ich práv (vrátane základných práv a slobôd) poskytuje (IV. ÚS 180/2021).

11. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že pokiaľ ide o sťažovateľom namietanú arbitrárnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale aj obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda

aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 546/2020 II. ÚS 559/2021, II. ÚS 156/2023, II. ÚS 327/2024).

12. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd zdôrazňuje, že subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum.

13. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu:

14. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

15. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na príslušnom súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02).

16. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka

na spravodlivý proces. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.

17. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a jeho úlohou nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci.

18. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby orgány verejnej moci preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

19. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť.

20. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu.

21. Najvyšší súd v napadnutom uznesení vo vzťahu k sťažovateľom namietanému neuplatneniu princípu *ultima ratio* v jeho trestnej veci v podstatnom uviedol, že ak páchatel' svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa trestného práva; pravidlo *ultima ratio* možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Trestného zákona, t. j. len pri prečinoch (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod č. 96/2014). Najvyšší súd poukázal na to, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a) Trestného zákona, pričom s takto ustáleným právnym posúdením zisteného skutku sa krajský súd bez výhrad stotožnil. Podľa názoru najvyššieho súdu okresný súd a krajský súd postupovali správne, keď (vychádzajúc z rozhodnutia najvyššieho súdu publikovaného pod č. 96/2014) princíp *ultima ratio* v trestnej veci sťažovateľa neaplikovali, keďže tento je použiteľný len ako materiálny korektív pri prečinoch, nie však pri zločinoch či obzvlášť závažných zločinoch. Najvyšší súd v tejto súvislosti poukázal na to, že zákonodarca Trestným zákonom č. 300/2005 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2006 (na rozdiel od Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 1. januára 2006) zakotvil takzvané formálne ponímanie trestného činu. V zmysle § 8 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. je trestným činom protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. Z uvedeného je potom zrejmé, že ak páchatel' svojim konaním naplnil znaky uvedené v jednotlivých ustanoveniach Trestného zákona, v takomto prípade sú orgány činné v trestnom konaní (štádiu prípravného konania) a súdy

povinné jeho konanie posúdiť ako trestný čin. Inak Trestný zákon ustanovuje len pri prečinoch, keď v § 10 ods. 2 zakotvuje takzvaný materiálny korektív, ktorý umožňuje prečiny posudzovať aj z hľadiska ich materiálneho chápania, čo znamená, že aj v prípadoch, keď sa páchatel dopustí konania, ktoré inak vykazuje znaky prečinu, nemusí ho súd (v prípravnom konaní orgán činný v trestnom konaní) posúdiť ako trestný čin, ak z materiálneho hľadiska dospeje k záveru, že toto konanie nedosahuje úroveň aspoň nepatrnej závažnosti (na základe posúdenia hľadísk uvedených § 10 ods. 2 Trestného zákona). Takúto možnosť však zákonodarca nezakotvuje pri zločinoch a obzvlášť závažných zločinoch, ktoré umožňuje posudzovať len z formálneho hľadiska [ak páchatel naplní znaky uvedené v Trestnom zákone (v jeho jednotlivých ustanoveniach upravujúcich konkrétne trestné činy), jeho konanie je nevyhnutné posúdiť ako trestný čin bez možnosti ďalšieho posudzovania jeho závažnosti či iných hľadísk, ako napríklad z hľadiska princípu *ultima ratio*]. Ak by súdna moc posudzovala zločiny a obzvlášť závažné zločiny s odkazom na princíp *ultima ratio* aj z materiálneho hľadiska, teda ak by dospela k záveru, že nejde o trestný čin (zločin a obzvlášť závažný zločin), aj keď páchatel inak naplnil všetky znaky takéhoto trestného činu, znamenalo by to, že súdna moc by sama tvorila, resp. pretvárala zákony v rozpore s tým, ako ich prijala zákonodarná moc, čo by viedlo k narušeniu vzájomnej kontroly a rozdelenia štátnej moci medzi zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc (primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/25/2021 z 21. augusta 2021). Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd taktiež konštatoval, že rozhodnutia, na ktoré sťažovateľ (v záujme uplatnenia princípu *ultima ratio* v jeho trestnej veci, pozn.) poukazuje a ktoré pri aplikácii princípu *ultima ratio* vychádzajú z výhradne materiálneho chápania trestného činu, nie sú v súčasných podmienkach Slovenskej republiky použiteľné.

22. Vo vzťahu k sťažovateľovej námietke, že napriek existencii zbytočných prietahov v jeho trestnej veci konajúce súdy nepristúpili k mimoriadnemu zníženiu trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, najvyšší súd v napadnutom uznesení poukázal na to, že k sťažovateľom namietanej celkovej dĺžke konania bezpochyby okrem zjavnej náročnosti prejednávanej ekonomickej trestnej činnosti spáchanej vo veľkom rozsahu prispela aj neochota sťažovateľa zúčastňovať sa na jednotlivých úkonoch trestného konania, za čo bol sťažovateľ v konaní pred súdom prvého stupňa opakovane sankcionovaný poriadkovými pokutami, a v konaní pred krajským súdom postoj sťažovateľa vyústil do vydania príkazu na zatknutie zo strany predsedníčky senátu krajského súdu odôvodneného okrem iného tým, že sťažovateľ svoju neúčast' na verejnom zasadnutí opakovane ospravedlňoval zdravotnými dôvodmi s priloženými vyjadreniami ošetrovujúcich lekárov, že mu zdravotný stav neumožňuje účasť na verejnom zasadnutí bez vážneho ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu, ktoré sa ale ukázali byť na podklade odborného vyjadrenia znaleckej organizácie ako nepravdivé. Podľa názoru najvyššieho súdu je z uvedeného zjavné, že nie objektívne dôvody (zdravotné dôvody, keďže sa ukázali byť nepravdivé) bránili sťažovateľovi v neúčasti na verejnom zasadnutí, ale jeho neochota verejného zasadnutia sa zúčastniť. Krajský súd zreteľne v dôvodoch svojho rozhodnutia pri (ne)aplikácii § 39 Trestného zákona poukázal na podstatný podiel viny sťažovateľa na dĺžke konania, pričom sťažovateľovi z rozhodnutí o uložení poriadkových pokút, ale taktiež aj príkazu na zatknutie muselo byť jasné a zřejmé, prečo takto krajský súd dôvodí.

23. Ústavný súd po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení všetkými pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa

podstatnými otázkami súvisiacimi s predmetom ústavnej sťažnosti zaoberal a dal na ne dostatočné a presvedčivé odpovede, pričom jeho závery sú logické a zrozumiteľné. Ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Rovnako nezistil, že by posudzované dovolacie uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou.

24. Ústavný súd na tomto mieste zároveň zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je vystupovať ako súd tretej či štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je presvedčiť sa, že sa najvyšší súd s námietkami sťažovateľa dostatočným a relevantným spôsobom vysporiadal. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je totiž v prvom rade dohliadnuť na to, aby konanie ako celok bolo spravodlivé. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k čl. 6 dohovoru zdôrazňuje posudzovanie spravodlivosti konania ako celku (Khan proti Spojenému kráľovstvu z 12. 5. 2000, sťažnosť č. 35394/97, bod 34; Allan proti Spojenému kráľovstvu z 5. 11. 2002, sťažnosť č. 48539/99, bod 42).

25. Možno tak uzavrieť, že po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

26. Nad rámec uvedeného vo vzťahu k sťažovateľom namietanému nepoužitiu princípu *ultima ratio* v jeho trestnej veci, v súvislosti s čím sťažovateľ aj v odôvodnení ústavnej sťažnosti podporne poukazuje na viaceré české súdne rozhodnutia, ústavný súd pre úplnosť konštatuje, že tieto súdne rozhodnutia sú v trestnej veci sťažovateľa (ktorý bol uznaný vinným zo spáchania skutku vykazujúceho znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu podvodu) neaplikovateľné, a to z dôvodu, že český Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.) na rozdiel od slovenského Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. nelimituje uplatnenie princípu *ultima ratio* len na prečiny, ale jeho § 12 ods. 2, ktorý zakotvuje zásadu subsidiarity trestnej represie, umožňuje uplatnenie tohto princípu vo vzťahu k všetkým kategóriám trestných činov, a teda aj vo vzťahu k zločinom.

27. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že zo strany všeobecných súdov nebol pri ukladaní trestu kompenzovaný za neprimeranú dĺžku trestného konania, ústavný súd považuje za potrebné konštatovať, že mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 Trestného zákona nepredstavuje nárokovateľné právo obžalovaného či odsúdeného, ktorého by bolo možné domáhať sa pred všeobecným súdom a ktorému by tak bola poskytnutá ochrana prostredníctvom čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavnému súdu je z vlastnej rozhodovacej činnosti zároveň známe, že počas celého trestného konania vedeného v trestnej veci sťažovateľa sa sťažovateľ ani jediný raz ústavnou sťažnosťou nedomáhal, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a aby prikázal všeobecným súdom v jeho veci konať bez zbytočných prietahov, čo taktiež oslabuje presvedčivosť sťažovateľovej argumentácie. Navyše z napadnutého

uznesenia najvyššieho súdu, ako aj z napadnutého odvolacieho uznesenia krajského súdu, jednoznačne vyplýva, že už krajský súd sa možnosťou použitia § 39 Trestného zákona vo vzťahu k sťažovateľovi náležite zaoberal a dospel k záveru, že okolnosti danej veci neodôvodňovali jeho použitie, pričom poukázal na podstatný podiel viny sťažovateľa na dĺžke konania.

28. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že napadnutý postup a uznesenie najvyššieho súdu nesignalizujú možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. ústavný súd dospel k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu na jednej strane a obsahom týchto práv na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti v rámci predbežného prerokovania odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práv podľa čl. 13 dohovoru, z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu o tomto porušení odvodzuje od namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže však ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako ani práva podľa čl. 6 ods. 1 ústavy, nemohlo v takomto prípade dôjsť ani k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práv podľa čl. 13 dohovoru. Ústavný súd preto podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť aj v tejto jej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

30. Pokiaľ ide o porušenie práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ktoré sťažovateľ (v súvislosti s výberom prísediacich v jeho trestnej veci na okresnom súde, pozn.) namieta v doplnení svojej ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a ani zo samotnej kópie sťažovateľom podaného dovolania (ktorú sťažovateľ priložil k ústavnej sťažnosti) nevyplýva uplatnenie tejto konkrétnej námietky v dovolaní sťažovateľa, pričom sťažovateľ uplatnenie takejto konkrétnej námietky v dovolacom konaní napokon ani sám netvrdí. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou a nemôže nahrádzať úlohu všeobecných súdov. Zákon o ústavnom súde ako zákonnú podmienku ustanovuje, že pred podaním ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy musí sťažovateľ vyčerpať právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd. *Ratio legis* tohto ustanovenia pritom spočíva nielen v tom, aby príslušná vec bol posúdená v prvom rade tými orgánmi verejnej moci, do ktorých právomoci takéto posúdenie prislúcha, ale tiež, aby prípadné pochybenia mohli byť v rámci opravného konania pred orgánmi verejnej moci preskúmané a posúdené zákonom predvídaným spôsobom a v prípade potreby odstránené. Z toho vyplýva, že námietky, ktoré mohli byť uplatnené už v konaní pred všeobecným súdom, nemôžu byť úspešne uplatnené až v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v spojitosti s tým poukazuje aj na zásadu zodpovednosti účastníka za ochranu svojich práv „*vigilantibus iura scripta sunt*“ (každý nech si stráži svoje práva), z ktorej vyplýva, že nedôslednú procesnú obranu sťažovateľa v riadnom konaní pred orgánmi verejnej moci nemožno dodatočne nahrádzať prostredníctvom ústavnej

sťažnosti podľa čl. 127 ústavy. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

31. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2025

Euboš Szigeti
predseda senátu